

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาชญากรรมเป็นปัญหาที่มีอยู่ในทุกสังคม เป็นหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่จะต้องดำเนินการกับผู้กระทำผิด โดยมีพนักงานของรัฐเป็นผู้ดูแลให้ประชาชนปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย โดยนำผู้กระทำผิดมาลงโทษตามวัตถุประสงค์การลงโทษและวิธีการลงโทษตามยุคสมัย ค่านิยม วัฒนธรรม จารีตประเพณี ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ รวมทั้งทัศนคติของชุมชนที่มีต่อผู้กระทำผิดเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งการลงโทษผู้กระทำผิดเป็นมาตรการที่ใช้ในการควบคุมสังคม เป็นการจำกัดขอบเขตความประพฤติของบุคคล ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ศิลธรรมอันดี และเสถียรภาพทางสังคม การลงโทษผู้กระทำผิดเป็นหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ ในฐานะเป็นกลไกลำดับสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรับตัวผู้กระทำผิดที่ศาลพิพากษาลงโทษตามกฎหมาย

การลงโทษผู้กระทำผิดมีวิวัฒนาการมาโดยตลอดตามยุคสมัย ในยุคที่สังคมยังไม่เจริญ การลงโทษจะมีลักษณะของการแก้แค้นทดแทนจะเป็นเป้าหมายสำคัญ เป็นรูปแบบการลงโทษผู้กระทำผิดที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ในปัจจุบันการลงโทษในลักษณะนี้ก็ยังมีอยู่ โดยยึดถือหลักปรัชญาพื้นฐานที่ว่าผู้กระทำผิดได้ก่ออาชญากรรมในลักษณะใดหรือรุนแรงเพียงใด การลงโทษผู้กระทำผิด ก็ควรจะมีลักษณะอย่างนั้นและรุนแรงเท่า ๆ กับที่ผู้กระทำผิดได้กระทำผิดไป ในลักษณะตาต่อตา ฟันต่อฟัน เช่น การฆ่าผู้อื่นตายด้วยเจตนา ก็ควรจะได้รับ การลงโทษให้ตายไปด้วยเหมือนกัน ทั้งนี้ เพื่อเน้นให้เห็นผลกรรมที่ได้กระทำไว้ต่อผู้อื่น เพื่อให้เกิดความยุติธรรมกับผู้เสียหาย ป้องกันไม่ให้ผู้เสียหายแก้แค้นต่อผู้กระทำผิดโดยตรง

ต่อมานักอาชญาวิทยาเห็นว่า การลงโทษในรูปแบบการแก้แค้นทดแทนนั้น เป็นการกระทำที่ไม่มีเหตุผล เป็นการลงโทษเพื่อสนองตอบต่ออารมณ์ที่เคียดแค้นต่ออาชญากรที่ขัดกับความเจริญของบ้านเมือง จึงเห็นควรที่จะลงโทษผู้กระทำผิดด้วยความเป็นธรรมเหมาะสมกับความผิดวัตถุประสงค์การลงโทษจึงได้เปลี่ยนจากการแก้แค้นทดแทนเป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยการฝึกวิชาชีพ การให้การศึกษา การอบรมทางศาสนาและศีลธรรม การรักษาพยาบาล การแก้ไขสภาพแวดล้อมของครอบครัวผู้กระทำผิดและการให้ความช่วยเหลือหลังการพ้นโทษ เป็นการลงโทษเพื่อให้โอกาสผู้ที่ถูกลงโทษได้กลับตัวเป็นคนดี ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของสังคมนั้นๆ ผู้กระทำผิดสามารถกลับไปอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุขและไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

การลงโทษผู้กระทำผิดหรือการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลังจากที่มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้บัญญัติถึงสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งมีประเด็นหลักๆ คือ การกล่าวถึง สิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือ ไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ การจับ คุมขัง ตรวจค้นตัวบุคคล หรือการกระทำใดอันกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย (อักษร สวัสดิ์, 2556, เว็บไซต์)

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง ทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มี การล่วงละเมิดได้ โดยได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และกำหนดให้รัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดย คำนึง ถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนทุกคน ซึ่งสิทธิมนุษยชนจะเกี่ยวข้องกับศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ คือเป็นคุณสมบัติ จิตใจ สิทธิเฉพาะตัวที่พึงสงวนของมนุษย์ทุกคน และรักษาไว้มิ ให้บุคคลอื่นมาล่วงละเมิดได้ การถูกละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการ คุ้มครองและได้รับความยุติธรรมจากรัฐ สาเหตุหนึ่งที่ทำให้กระแสสิทธิมนุษยชนมีความสำคัญ เนื่องจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง เช่น การละเมิดสิทธิเด็ก การละเมิดทางเพศ แรงงาน ยาเสพติด อบายมุข ความรุนแรงในการลงโทษ การละเมิดสิทธิสตรี ซึ่งในสังคมไทยยัง ปรากฏการใช้ความรุนแรงต่อหญิงในครอบครัว ความรุนแรงทางเพศในที่สาธารณะ ที่บ้าน ที่ ทำงาน สถานกักกัน การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต โรงภาพยนตร์ บันเทิง เป็นต้น (อักษร สวัสดิ์, 2557, เว็บไซต์)

จากบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าว ทำให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังต้องคำนึงถึงสิทธิ ของผู้ต้องขังมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น การลงโทษทางวินัยต่อผู้ต้องขังจะต้องปฏิบัติตามระเบียบโดย เครื่องครัด ก่อนการลงโทษต้องให้โอกาสผู้ต้องขังชี้แจงข้อกล่าวหา ข้อแก้ตัว การตรวจค้นผู้ต้องขัง ต้อง ไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้ต้องขัง การใช้เครื่องพันธนาการต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์การใช้แรงงานผู้ต้องขังต้องไม่ให้ผู้ต้องขังทำงานที่น่ารังเกียจหรือเสี่ยง อันตราย ต้องมีเครื่องป้องกันอันตรายที่จะอาจเกิดขึ้น หากงานมีผลประโยชน์ตอบแทนต้องจัดสรร รางวัลปันผลให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด ให้มีแพทย์ พยาบาล ตรวจสอบสุขภาพผู้ต้องขัง จัดหา

เวชภัณฑ์ยารักษาโรคให้เพียงพอทั่วถึง นอกจากนี้ ผู้ต้องขังต้องได้รับทราบข้อมูลข่าวสารทางราชการ โดยเฉพาะเรื่องสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ ตลอดจนเผยแพร่ให้ญาติผู้ต้องขังรับทราบด้วย ในด้านการให้การศึกษาวิชาชีพต้องคำนึงว่าสามารถนำไปในการศึกษาต่อได้ หรือเป็นอาชีพได้เมื่อพ้นโทษ และถ้ามีการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่ต้องดูแลเอาใจใส่ดำเนินการ และติดตามแจ้งผลให้ผู้ต้องขังได้ทราบด้วย ขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่ต้องรอบรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และต้องรับดำเนินการให้ผู้ต้องขังไม่เสียสิทธิ และต้องให้ความสะดวกแก่ญาติ หรือประชาชนที่มาติดต่อราชการ โดยเฉพาะทนายความ

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาล การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ตามเรือนจำและทัณฑสถานต่างๆ จึงต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างมีมนุษยธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานที่เรือนจำ/ทัณฑสถานที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญฯ ที่มักพบอยู่เสมอ ได้แก่ ขาดความยุติธรรมในการปกครองผู้ต้องขัง ขาดความเมตตา กรุณา ลงโทษผู้ต้องขัง เมื่อกระทำผิดวินัยโดยไม่คำนึงถึงกฎหมาย และความเป็นมนุษย์ กล่าววจาไม่สุภาพ ใช้ระบบโหดร้าย ทารุณ ข่มเหงรังแก ข่มขู่รีดไถ หาผลประโยชน์กับผู้ต้องขังอย่างไม่เป็นธรรม เป็นต้น ซึ่งปัญหาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฯ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ เจ้าพนักงานเรือนจำจะต้องได้รับโทษทางวินัย ทางอาญา และทางแพ่ง อย่างไรก็ตาม กรมราชทัณฑ์ได้พยายามสั่งการให้เรือนจำ/ทัณฑสถานให้มีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากล่าสุดกรณีเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม ที่เรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีวันประกาศถอดครวนผู้ต้องขัง เพื่อนำร่องให้กับผู้ต้องขังที่ต้องโทษประหารชีวิต จำนวน 563 ราย จากจำนวนนักโทษประหารทั้งสิ้น 800 ราย ซึ่งทางรัฐบาลให้ความสำคัญด้านสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง ซึ่งถือว่าเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่ประกาศถอดครวน หรือยกเลิกการใช้ตรวนกับผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมอยู่ภายในเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์โดยไม่เลือกปฏิบัติและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในทุกรูปแบบ (อักษร สวัสดิ์, 2556, เว็บไซต์)

เรือนจำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังชายคดีอาเสพติดและคดีทั่วไปที่เด็ดขาดแล้วกำหนดโทษ 15-30 ปี เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังทั้งชายและหญิงที่มีคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลและคดีเด็ดขาดทั้งคดีทั่วไปและคดีอาเสพติดกำหนดโทษ ไม่เกิน 15 ปี ทัณฑสถานบำบัดพระนครศรีอยุธยา มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม

ผู้ต้องขังชายคดีอาชญากรรม กำหนดโทษไม่เกิน 10 ปี และทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา มีอำนาจหน้าที่ในการผู้ต้องขังชายที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี กำหนดโทษไม่เกิน 15 ปี

การควบคุมผู้ต้องขังตามเรือนจำและทัณฑสถาน โดยทั่วไปจะมีลักษณะเข้มงวดกวดขันในเรื่องของระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด แต่ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา เป็นสถานที่สำหรับควบคุมและแก้ไขผู้กระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่ 18 - 25 ปี ซึ่งผู้ต้องขังวัยหนุ่มโดยทั่วไปยังมีจิตใจบริสุทธิ์ การกระทำความผิดไปด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อารมณ์ชั่ววูบ ความโกรธ ความใจร้อน การคบเพื่อนผิด ความประมาท ความกึกคะนอง เป็นต้น ดังนั้น การควบคุมผู้ต้องขังวัยหนุ่มจึงต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย เช่น การให้การศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ และการพัฒนาจิตใจ ก่อนปล่อยออกไปอยู่กับสังคม รวมถึงการจัดสวัสดิการ นันทนาการต่างๆ

เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ในทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ส่วนหนึ่งย้ายมาจากเรือนจำต่างๆ ที่ไม่ใช่ทัณฑสถานวัยหนุ่ม จึงมักจะนำเอาหลักในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังผู้ใหญ่มาปฏิบัติกับผู้ต้องขังวัยหนุ่ม เช่น การใช้คำพูด การเน้นระเบียบวินัย การควบคุมที่เข้มงวด ทำให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มเกิดความเครียด ขาดความตั้งใจในการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาได้จัดไว้ให้ ซึ่งโดยหลักการแล้วผู้ต้องขังวัยหนุ่มถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติ เปรียบเสมือนไม้อ่อนที่ยังตัดได้ จำเป็นต้องมีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากผู้ต้องขังทั่วไป นั่นคือ การแก้ไขและพัฒนาจิตใจเป็นกรณีพิเศษ

ถึงแม้ว่า เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่างรับทราบถึงหลักสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคที่มนุษยชนพึงได้รับตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งได้ให้ความคุ้มครองถึงผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถานด้วยแล้ว แต่ในปัจจุบันยังคงพบเห็นปัญหาที่เจ้าหน้าที่ผู้กร้อเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอยู่บ่อยครั้ง เช่น การการกล่าววาจาที่ไม่สุภาพ การลงโทษผู้ต้องขังเกินกว่าเหตุ การทุจริตหาผลประโยชน์กับผู้ต้องขังการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน : กรณีศึกษาทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาว่าควรเป็นอย่างไร ควรมีกลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่มในทัณฑสถานวัยหนุ่มอื่นๆต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวิหน์มพระนครศรีอยุธยาตามหลักสิทธิมนุษยชน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวิหน์มพระนครศรีอยุธยาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวิหน์มพระนครศรีอยุธยาให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความรู้และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวิหน์มพระนครศรีอยุธยาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน และเพื่อหาแนวทางหรือกลยุทธ์ในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวิหน์มพระนครศรีอยุธยา ให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน ผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถยกระดับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนและหลักสากลมากยิ่งขึ้น เป็นการลดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขัง อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างการบริหารงานราชทัณฑ์ในภาพรวมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

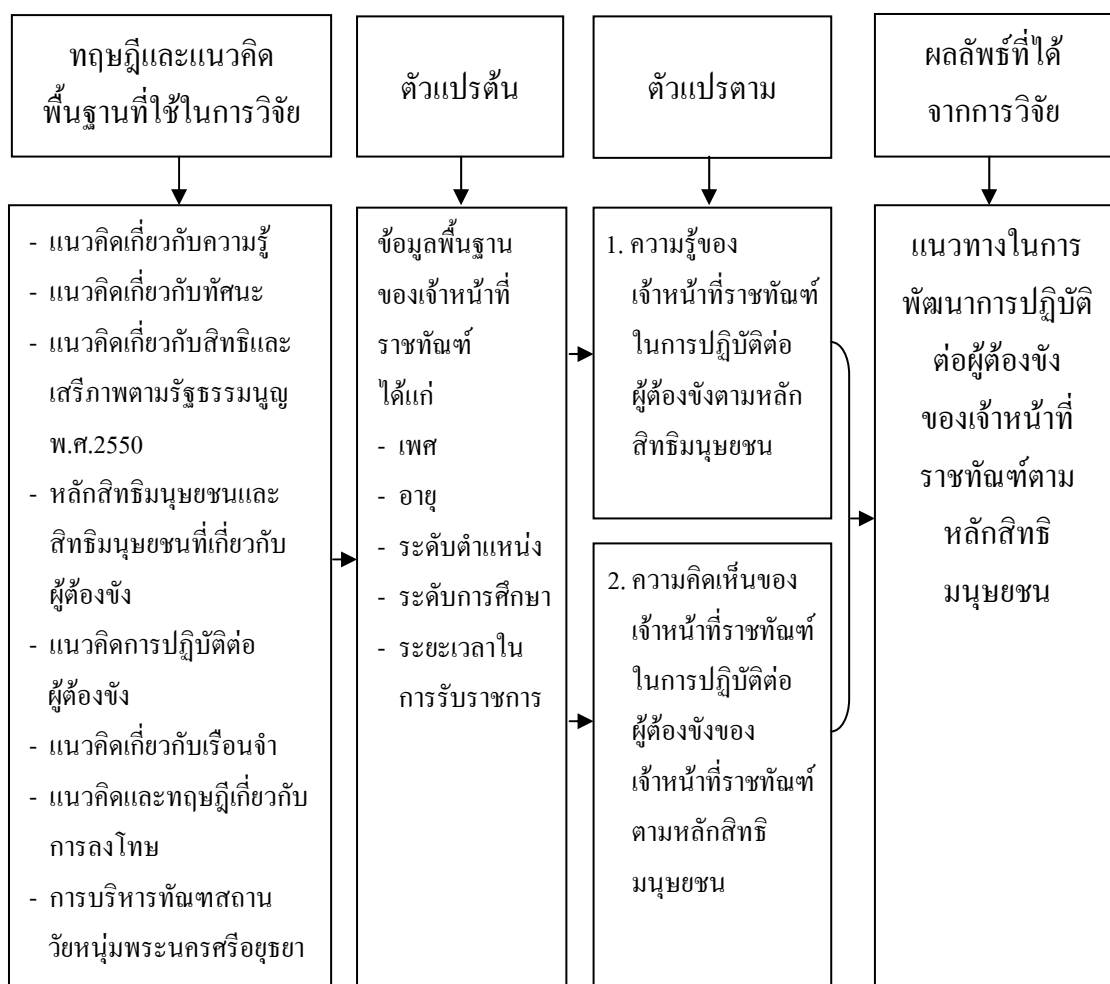
1. หน่วยในการวิเคราะห์/หน่วยในการศึกษา
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาความรู้และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวิหน์มพระนครศรีอยุธยาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน จำนวน 42 คน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวิหน์มพระนครศรีอยุธยาทุกคนเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จึงไม่มีกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาในการรับราชการ
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวิหน์มพระนครศรีอยุธยาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม พ.ศ. 2556

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในสังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาตามหลักสิทธิมนุษยชนและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยผู้วิจัยได้นำหลักการดังกล่าวมาศึกษาควบคู่กับพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 และกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ อาทิเช่น แนวคิดด้านความรู้ของ บลูม (Bloom, 1975, p.154) ที่ได้เสนอแนวคิดว่าความรู้มี 6 ระดับ เริ่มจากความรู้ในระดับต่ำไปจนถึงระดับสูง นั่นคือเมื่อมนุษย์มีความรู้จะส่งผลให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีระบบ นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดด้านทักษะหรือความคิดเห็นของ ซาย เสวิกูล (2517, หน้า 23) ที่ได้กล่าวไว้ว่าความคิดในการยอมรับหรือไม่ยอมรับต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ แต่จะปลูกฝังอยู่ในใจหลังจากได้รับการสั่งสอนให้ชอบหรือเกลียด ยอมรับหรือไม่ยอมรับในสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นเวลายาวนาน ทักษะดังกล่าวเกิดจากการเรียนรู้ ดังนั้น ทักษะของแต่ละบุคคลจึงมีความแตกต่างกันไปตามที่ได้เรียนรู้มา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้แนวคิดในด้านความรู้และทักษะหรือความคิดเห็นมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำวิจัย เพราะเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีความรู้ ก็จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านความคิดเห็น สามารถยกระดับความรู้ให้กว้างไกลและเกิดการยอมรับ รวมทั้งหากบุคคลนั้นมีทักษะที่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นและสามารถนำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพในอนาคตได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายไว้ ดังนี้

ผู้ต้องขัง หมายถึง นักโทษเด็ดขาด คนต้องขัง และคนฝากในทัณฑสถานวัยหนุ่ม พระนครศรีอยุธยา

เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ หมายถึง ข้าราชการราชทัณฑ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในทัณฑสถานวัยหนุ่ม พระนครศรีอยุธยา

ความรู้ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ หมายถึง ระดับคะแนนในด้านความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน และวิเคราะห์ได้จากแนวทางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ หมายถึง ระดับคะแนนความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน และวิเคราะห์ได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง หมายถึง สิ่งที่ผู้ต้องขังทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย จากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ทัณฑสถาน วัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาตามหลักสิทธิมนุษยชน

กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จ ในที่นี้หมายถึงแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

แนวทางการพัฒนา หมายถึง การนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนที่อยู่ในระดับน้อย เพื่อนำสิ่งเหล่านั้นมาหาแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ ตามหลักสิทธิมนุษยชน เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกระดับความรู้และระดับความคิดเห็น ได้พัฒนาขึ้นเป็นแบบสอบถามเป็นแบบ อิงเกณฑ์ ประเภทคำถามแบบถูกผิด โดยกำหนดข้อความมาให้และให้ตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ ดังนี้

ตอบถูก จำนวน 1 - 11 ข้อ	=	มีความรู้น้อย
ตอบถูก จำนวน 12 - 23 ข้อ	=	มีความรู้ปานกลาง
ตอบถูก จำนวน 24 - 35 ข้อ	=	มีความรู้มาก

ทัณฑสถาน หมายถึง สถานที่ซึ่งใช้ควบคุม กักขังผู้ต้องขังที่มีลักษณะแตกต่างไปจาก ผู้ต้องขังทั่วไป โดยใช้คุมขังนักโทษเด็ดขาดชายที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ในที่นี้ คือ ทัณฑสถาน วัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัดทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน
2. ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัด ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาตามหลักสิทธิมนุษยชน
3. ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สังกัด ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยาให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ